

PREDSEDNIK ZADOVOLJEN Z WAGNERJEVO PREDLOGO

STROKOVNE UNIJE SE NE BRIGAJO
ZA RAZSODIŠČNI URAD IN
STAVIJO LASTNE ZAHTEVE

Delavci zahtevajo trideset ur dela na teden. — Uslužbenci Nash tovarn so se po šest tednov trajajočem štrajku vrnili na delo. — V Germantown, Pa., je prišlo med stavkarji in stavkokazi do vročih spopadov. — Premogovna družba noče zadostiti NRA določbam.

Niti delavci niti delodajalci niso kaj prida zadovoljni z razsodiščnim odborom, obstoječim iz treh oseb, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt v namenu, da reši spore, ki se pojavljajo v avtni industriji.

Strokovni delavci v Pontiac, Mich., se tako zanašajo na svojo moč in vpliv, da so brez posredovanja razsodiščnega odora stavili delodajalcem svoje zahteve.

Govorice o generalnem štrajku v avtomobilski industriji se bolj in bolj širijo.

Zelo značilno je, da se bodo v nedeljo sestali v Pontiac, Mich., delavski voditelji vseh avtnih središč k važni konferenci.

Razsodiščni odbor je pa navzlic temu dosegel znatno zmago. Posrečilo se mu je namreč uravnati stavko pri Nash tovarnah v Kenosha, Wis. Po šest tednov trajajoči stavki so se delavci vrnili na delo.

Ce bo osemnajst tisoč mehanikov zares zastavkalo, se bo šele danes izkazalo. Sprva je bilo precej upanja, da bo mogoče stavko preprečiti, ker pa delodajalci preveč trdno vztrajajo na svojem stališču, bo le težko doseči uravnavo.

Zastopniki delavcev v petih avtomobilnih tovarnah v Pontiac so včeraj objavili sledeče zahteve: pet dni dela na teden, po šest ur dnevno; petdeset odstotno povišanje za čezurni čas; nobenega dela v soboto in nedeljo; ženske naj dobivajo isto plačo kakor moški; minimalna plača za moške in ženske naj znaša po šestdeset centov na uro.

V Germantown, Pa., je zopet začela poslovati Bergman Knitting Mills in sicer s stavkokazi. Pred tovarno je prišlo do vročih spopadov. Več oseb je bilo aretiranih, nekaj so jih pa morali odvesti v bolnišnico.

V Jasper, Alabama, je bilo oddanih več strelav na stavkokaze, ki so zaposleni pri Debardeleben Coal Company. Dva moška sta bila ranjena. Petnajst tisoč delavcev je brez dela, ker podjetniki nočejo sprejeti določb NRA ter plačati delavcem po \$4.60 na dan.

John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, je izjavil včeraj v Washingtonu, da bo v premogovnih okrožjih Pennsylvanije izbruhnila državljanska vojna, če se premogovni baroni ne bodo pokorili določbam NRA.

V Buffalo, N. Y., je izjavilo ravnateljstvo Curtiss Aeroplane and Motor Company, da bo preselilo svoje tovarne v Baltimore, ako se dva tisoč stavkujočih delavcev takoj ne vrne na delo.

Na vlaku predsednika Roosevelta, 12. aprila. — Predsednik Roosevelt se je na svojih kratkih počitnicah dobro popravil. Sedaj potuje v Washington, kjer bo že jutri predsedoval važni kabinetni seji.

Industrijalni ravnatelj H. S. Johnson, ki ga spremlja, je rekel časniškim poročevalcem, da je predsednik popolnoma zadovoljen z napredkom programa za gospodarsko obnovo dežele.

Zelo značilno je, da se strinja tudi s predlogo senatorja Wagnerja, čije svrha je ustanoviti posebno vrhovno sodišče, ki bi uravnavalo spore med delavci in delodajalci.

Japonska namerava okupirati Alasko

FISH OČITA
ROOSEVELTU
SOCIJALIZEM

Newyorški kongresnik Fish je pozival mlade Amerikance, naj uvedejo proti predsedniku opozicijo.

Schenectady, N. Y., 12. aprila. Newyorški kongresnik, republikanec Hamilton Fish, je danes govoril pred "Young Republican klubom" ter imenoval člane ustavi zveste ter s principi Jeffersona prežete demokrate.

Pozval jih je, naj pri vsaki priliki zaeno z republikansko stranko nasprotujejo predsednikovemu sistemu, ki hoče podvreči vse gospodarstvo vladni kontroli.

Demokratje — je rekel Fish — so se stotrideset let borili in knjavili za svoja načela, predsednik jih je pa nagradil z državnim socializmom.

Socijalisti ka levokrilasi so dobili pri vladi visoka mesta, do čim so bili demokratski volilci, ki leta 1932 niso glasovali za socijalizem, nesramno izdani. Socijalist Norman Thomas je dobil tedaj manj kot en milijon glasov.

Človeku ni treba posebne pameti, da sprevidi, kako zvezna vlada uvaja državni socializem. Prvič v zgodovini ameriškega naroda se niti sedaj v Washingtonu razredno sovraštvo.

SELITEV NEMŠKE
INDUSTRIJE
NA ANGLEŠKO

Zaradi bojkota nemškega blaga je premestitev potrebna. — 18 tovarn se hoče preseliti.

London, Anglija, 12. aprila. — Vse se tajna pogajanja, ki imajo namen preseliti 18 največjih nemških tekstilnih tovarn v Anglijo. Nek zastopnik nemških tovarn skuša dobiti dovoljenje, da se postavijo tovarne na angleških otokih v kar najkrajšem času.

Povod za selitev je dal več okolščin. V prvi vrsti je nemškim industrijalcem zelo težko dobiti tuj denar za nakup surovin; drugi vzrok pa je tudi židovski protinazijski bojkot nemških izdelkov. Teh 18 podjetij večinoma izdeluje ženske obleke in predstavlja milijonov dolarjev na leto za izvoz.

Ako bo ta načrta znana po Angliji, bodo angleške tovarne v Lancashire in Bradfordu odločno protestirale.

Prvi vsomur pričakovanju nemška vlada podpira to namero, ker se ji je prepričala, da je samo na ta način mogoče rešiti prizadeta podjetja. Toda podjetniki so obljubili nemški vladi, da bodo Nemčiji kupili kar največ surovin za svoje nove naprave v Angliji. Ravno tako so tudi obljubili, da bodo svoje tovarne zopet prenesli v Nemčijo, kadar bo trgovski položaj ugodnejši.

Naročile se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah

RUSIJA POSTAJA
INDUSTRIJSKO
SAMOMSTOJNA

Naročila bo dajala po svojih pogojih. — Rusiji ni treba več kupovati težkih strojev.

Moskva, Rusija, 11. aprila. — Narasčajoča neodvisnost ruske trgovske politike je najbolj razvidna iz nastopa sovjetske vlade proti tujim dobaviteljem, zlasti na švedskem in v Združenih državah.

Rusija se sedaj v resnici počuti neodvisno, kajti smisel njene na švedski maslov namenjene izjave ima svoj višek v naslednjem stavku: "Ali vzamete naša naročila pa naših pogojih, ali pa naročil sploh ne dobite".

Komisariat za težko industrijo izjavlja v svojem glasilu "Za industrializacijo, da Švedska ne bo dobila nikakih ruskih naročil, ako švedski parlament ne odobri Rusiji kredita v znesku \$25.000.000.

Ako ne moremo dobiti dolgotrajnega kredita, — pravi glasilu za težko industrijo, — tedaj bomo svoj uvoz znižali, kajti danes nam ni več treba uvažati tujega blaga, ako ne dobimo ugodnih pogojev. Časi so minili, ko je morala sovjetska unija uvažati tuje stroje za vsako ceno. Mnogo nam je ležee na trgovskih odnosih s Švedsko, toda imeti morajo ugodne pogoje. Švedska ne sme misliti, da smo odvisni od uvoza te dežele, in da moremo v vsakem slučaju izhajati tudi brez uvoza.

Ameriški trgovski zastopniki, ki se nahajajo v Rusiji, smatrajo to izjavo za zelo pomembno z ozirom na Johnsonovo postavbo, ki ne dovoljuje ameriškega posojila državi, ki ne plačajo svojega dolga.

FORD — 46 LET POROČEN

Detroit, Mich., 12. aprila. — Danes je minilo 46 let, odkar se je poročil Henry Ford s farmersko hčerjo Clara Bryant.

RUSIJA BO SPREJELA
SOCIJALISTE

Praga, Čehoslovaška, 12. aprila. — Po konferenci s sovjetskimi poslaničniki v Pragi je dunajski socijalistični voditelj dr. Julius Deutsch naznanil, da je vse potrebno urejeno, da odpotuje v Rusijo 400 avstrijskih socijalistov, ki so po socijalistični vstaji v februarju iz Avstrije pribežali na Češko.

STAVKA V KODANJU

Kodanj, Dansko, 12. aprila. — Danes je tukaj zastavkalo 7000 premogarjev in ognjegasecev. Zahtevajo 25-odstotno zvišanje plače in skrajšanje delovnega časa.

BOLIVIJCI PRIZNAVAJO
PORAZ

La Paz, Bolivija, 12. aprila. — Vlada je naznanila, da je prišlo do vročih bojov pri Pileomaju v Gran Chaco kraju.

Paragrafske čete so pričele močno ofenzivo proti prednjim bolivijskim postojankam vsled česar so se morali Bolivijci umakniti v druge postojanke.

Poročilo tudi pravi, da so Paragrafci v teh bojih izgubili na mrtvih in ranjenih 1000 mož.

AMERIKA NAJ
VSTOPI V LIGO

Bivši državni tajnik pravi, da skuša Liga narodov zaščititi svet pred novimi vojnimi grožnjami.

Bivši ameriški državni tajnik Henry L. Stimson je v svojem četrtim predavanju, ki ga je imel na Princeton univerzi, zagovarjal Ligo narodov. Med drugim je izjavil:

— Združene države se morajo pridružiti Ligi narodov, ki je danes edino sredstvo za ohranitev svetovnega mira.

Liga narodov je najmočnejše orožje evropskih državnikov, s katerim zamorejo zavarovati svet in Združene države pred novo vojno.

Pomisliiti je treba, — je rekel Stimson — da je blagobit Zdr. držav v veliki meri odvisen od Evrope. Najboljši dokaz za to je svetovna depresija. Ako ameriška vlada prekine vse zveze z ostalim svetom, bo mirovnim prizadevanjem zadan usodepoln udarec.

ARETACIJE RUMUNSKIH
ČASTNIKOV

Dunaj, Avstrija, 11. aprila. — Vsed bombe zarote proti rumunskemu kralju in vladi je bilo aretiranih 120 rumunskih častnikov. Zadnja poročila naznanjajo, da je bila zarota razširjena po vseh vojaških garnizijah in je imela namen postaviti vojaško diktaturo, ko bi bila umorjena kraljeva rodovina skupno z ministri v katedrali Domniska Balasha.

Aretirani so tudi štirje dijaki, ki bi imeli zatem, ko bi bila katedrala razstreljena, vprizoriti po ulicah demonstracije. Na čelu te zarote je stal stotnik Prekup, ki je pomagal kralju Karolu leta 1930, da se je zopet mogel vrniti na rumunski prestol.

Zaroto je odkril v petek četovodja Savianu v Cluju v Transilvaniji. Savianu je naznanil svoje mu stotniku, da je dobil naročilo od njega visokega častnika, da ne sme zaboj granat v Bukarešto in da jih naj izroči polkovniku Nioara. Oblasti so bile o tem obveščene in je bilo Savianu dovoljeno izročiti Nioari granate, nakar je bil Nioara aretiran in takoj nato so sledile druge aretacije.

ŠTIRI ŽRTVE EKSPLOZIJE

Almeria, Španaka, 12. aprila. — V neki tovarni za rakete izven mesta je nastala eksplozija ter usmrtila štiri osebe. Več jih je bilo ranjenih.

NOV VIŠINSKI REKORD

Rim, Italija, 12. aprila. — Italijanski letalec Renato Donati se je dvignil 14.433 metrov visoko ter s tem posekal vse rekorde.

HAWKS IŠČE POGREŠANCE

Šanghaj, Kitajska, 11. aprila. — Danes se je dvignil v zrak znani ameriški letalec Frank Hawks, da poišče tri ameriške letalce, ki so neznankom izginili. Zadnjič so jih videli nad megljeno zapadno obalo.

JAPONSKA IMA ŽE NAČRT
ZA VOJNO Z AMERIKO

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Kongresnik William I. Sirovich iz New Yorka je v kongresni zbornici objavil japonski načrt za vojno z Združenimi državami. Sirovich je načrt dobil od sovjetskih uradnikov v Rusiji, kjer se je mudil lansko jesen.

MOŽJE REŠENI
Z LEDENE PLOŠČE

Trije letalci so 12-krat poleteli na ledeno ploščo. — Schmidt je bil rešen na zadnjem poletu.

Moskva, Rusija, 12. aprila. — Trije sovjetski letalci so po dolgem čakanju na lepo vreme v torek in sredo rešili z ledene plošče ob najsevernejši točki Sibirijske 57 mož, ki so se 13. februarja rešili s potopljenega parnika "Čeljuski-na". Prepeljani so bili na rt Van Karem.

Da so jih mogli rešiti so trije letalci Slepnev, Kamanin in Molokov dvanaestkrat odleteli na ledeno ploščo. Na ledu se sedaj še nahaja 25 mož in jih bo mogoče rešiti v prihodnjih 48 urah.

Na svojih sedmih poletih je Molotov imel tri moze v kabini, na vsako krilo pa je privezal po enega in ga zavl v kožuhe. Na svojem zadnjem poletu je Molokov rešil tudi voditelja ponesrečene ekspedicije Schmidta, ki ima mrzlico in najbrže tudi pljučnico.

Schmidt je tri dni prikrival svojo bolezen in ni hotel zapustiti ledene plošče, dokler ni rešen zadnji mož njegove ekspedicije. Šele na brozjavno zahtevo naravnost iz Kremlje se je podal in privolil, da ga je Molokov odpeljal.

Letalec Slepnev je popisal reševanje naslednje:

— Ko sem se s tovarišem Ušakovim vstavl na ledeni plošči, naju je vzelo poldrugo uro, da sva po gladkem ledu dospela do taborišča. Tam sva videla skupino šotorov in dve polovici lesene kočice, ki je bila razdeljena, ko je počil led. Rdeča zastava je bila razvita nad šotorom dr. Schmidta. Ko sva prišla v taborišče, je Ušakov sklical vse moze na posvet in jim je najprej poročal o 17. kongresu komunistične stranke v Moskvi.

Kamanin je v torek rešil tri moze, v sredo pa 15.

Do sedaj je bilo v petih dneh rešenih z ledene plošče 62 mož. Poleg tega pa je bilo 5. marca rešenih deset žana in dva otroka. En otrok še ni videl drugega kot led, ker je bil rojen na "Čeljuski-nu", predno se je potopil.

Z rta Van Karem naglo pravažajo rešene na rt Wellen s psi in aeroplani.

V NEMČIJI BREZPOSELNOŠT
PADA

Berlin, Nemčija, 12. aprila. — Iz uradnih podatkov je razvidno, da je v marcu število brezposelnih v Nemčiji padlo za 570.000. 1. aprila je bilo v Nemčiji 2.800.000 brezposelnih, ali polovica manj kot 1. aprila leta 1933.

— Ko sem bil v Rusiji, — je rekel Sirovich, — so mi pokazali tajne listine, ki kažejo, da bi v slučaju vojne z Združenimi državami Japonci takoj zasedli Aljasko in Alasko. Natančne podatke o tem so zbrali ruski tajni agenti.

Japonski načrt je sledeči:

1. Pričeti vojno v aprilu in maju. Japonska bi mogla naglo zavzeti Alasko. V Bristol zalivu blizu Alaske se prične lov na salmone in traja skozi julij in avgust. Ker Japonci večinoma jedo ribe, bi za nje bilo rešeno vprašanje glade prehrane vojske.

2. Postavljene bi bile postaje za mornarico, submarine in aeroplane, ki bi mogli v šestih urah priti v državo Washington, Oregon in Californijo.

3. Japonska je določila denar za gradbo submarinov, ki bi vozili aeroplane. S tem bi bilo mogoče bombardirati Panamski kanal.

4. V načrtu je takojšnja osvojitve Havajskih otokov.

— Na ta način bi Japonska kontrolirala Pacifik, — je nadaljeval Sirovich. — Videl sem tudi zemljevide, iz katerih se japonska mladina uči, da spada Sibirija in Filipinsko otočje k Japonski. Japonci nameravajo zavzeti Pribolevo otoke. Iz tega naj kongres vname nauk, da je že skrajni čas, da se zbudi in zgradi mornariške in zračne postojanke za obrambo Alaske.

Sirovich je rekel, da so sovjeti bili prepričani, da bo Japonska to pomlad pričela vojno proti Rusiji.

Moskva, Rusija, 12. aprila. — V kratkem bo dopravljen velikanski sovjetski aeroplan "Maksim Gorki", ki bo imel 40 motorov, ki bo izlajala časopis, filmsko gledališče, radio postajo in poštni urad. Dogotovljen bo do 1. maja, ko bo pričel z poizkusnimi poleti. Pozneje bo služil v propagandne namene.

"Maksim Gorki" je dolg 99 čevljev, njegova krila merijo 207 čevljev in bo nosil 60 potnikov. Gonilo ga bo osem motorjev z naglico 160 milj na uro.

Med poletom bo v aeroplanu tiskani list, ki bo opremljen s slikami ter bo razdeljevan med kmetisko prebivalstvo po deželi.

Po telefonu bo mogoče govoriti z vsakim krajem v deželi.

Washington, D. C., 12. aprila. — V torek je bila prvič razbežena rdeča zastava na poslopju ruskega sovjetskega poslanstva v prisotnosti poslanika Aleksandra Trojanovskega.

Pariz, Francija, 12. aprila. — Ako bo Rusija stopila v Ligo narodov, bo storila pod pogojem, da se izpremeni člen XVI. njenih pravil.

Ta člen namreč določa, da so obvezane vse članice Lige, da nastopijo proti državi, ki krši Ligin pravila. Zaradi tega člena tudi Združene države niso stopile v Ligo narodov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York za celo leto	 \$7.00
Kanado	Za pol leta	 \$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	 \$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	 \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov. Dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčujo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

LOČITVE ZAKONOV

Menda ni v nobeni deželi na svetu sorazmerno toliko ločitev zakonov kot jih je v Združenih državah.

Skoro tretina povprečnega ameriškega dnevnika je posvečena škandalom, namigavanjem, ugibanjem in procesom, tikajočim se zakonskega življenja, ter ločitvam, ki so na dnevnem redu.

Prav čuden vzgled dajejo gledališki in kinematografski igralci, katere smatra povprečni Amerikanec poleg boksarjev, baseball igralcev in nogometašev za nekeke polbogove in jih skuša v vseh ozirih posnemati: v obleki, obnašanju in seveda tudi v ločitvah zakonov.

Nemalo filmskih "zvezd" in "zvezdnikov" je štirikrat do petkrat razporejenih, in o vsakem takem slučaju pri- paša časopisja cele kolone umazanih podrobnosti.

Ločitve zakonov, posebno take, ki se završe brez posebnega vzroka, so že precej resno omajale vero v svetost in vzvišenost družine, ki je prvi pogoj za procvit, napredek in blagostanje naroda.

V nekaterih državah, kot naprimer v New Yorku, je ločitev precej otežkočena, pa si svobode in senzacije željni pomaga s tem, da gre v drugo državo, naprimer v New Jersey, v Nevado ali celo v Mehiko in v Francijo, kjer advokati proti večji ali manjši odškodnini ustrezajo to- zadevnim željam.

Kako brez vzroka so nekatere tožbe za ločitev, nam jasno kaže naslednji primer:

V Baltimore, Md., je vložila Mrs. Charles Mitchell tožbo za ločitev zakona. Poročena je bila menda šele dva ali tri dni.

— Kdo je vaš mož? — jo je vprašal sodnik.

Nekaj časa je zvedavo gledala po dvorani, pozneje pa pokazala na nekega moškega, sedečega v bližini zatožne klopi.

Možak je presenečen vstal in odločno odkimal.

Izkazalo se je, da je tožiteljica pokazala na napačne- ga in da njenega moža sploh ni bilo v sodni dvorani.

TRI NALOGE NOVE "PETLETKE"

Sovjetski tisk konkretizira naloge druge petletke, o kateri so v obširnih in v izčrpnih referatih govorili vsi vo- ditelji sovjetske države.

"Ekonomičeskaja žizn" piše tudi o teh nalogah in med drugim smatra sledeče tri naloge za najvažnejše:

Prva in glavna politična naloga druge petletke je kon- čna likvidacija kapitalističnih elementov v državi in iz- trebljenje ostankov kapitalizma v gospodarstvu in v za- vesti državljanov.

Druga naloga je, pravi, povečanje blagostanja delav- skih in kolhopskih stanov in zvišanje potreb delavcev naj- manj za 200 odstotkov.

Tretja naloga je v dovrstitvi tehniške izpeljave nacio- nalne ekonomije in Sovjetske zveze.

Naloge, pravi, so zelo velike, toda pri uresničevanju bo nastala marsikatera težkoča.

Sicer težave za izvedbo teh treh nalog ne bodo finan- čne, marveč le psihološke. Posebno glede prve naloge, kjer se govori o iztrebljenju pojma kapitalizma iz misel- nosti ruskih narodov.

Opičji otrok.

Hči nekega bratolavkega kro- narja je pred dnevi povila otro- ka, ki je bil bolj podoben opici kakor človeku. Novorojenec je imel nenavadno dolge roke in z- dlako poraslo nabreklih na gla- vi. Otrok je bil tako grozen, da si ga matini upala pokazati svoji okolici. Novorojenec je živel sa- čilnostmi opice.

Dopisi.

New York City, N. Y.

Na dopis in prošnjo Mrs. Jaz- bec je društvo "Bled" sklenilo na svoji letni seji, da priredi igro v korist Dobrodelnega doma v Dom- žalah tretjo nedeljo po Veliki no- či. Ves čisti dobiček se pošlje na- šemu trikratnemu jubilarju g. Berniku, iz hvaležnosti za ves nje- gov trud, ki ga je imel z nami. Izkazali se mu bomo hvaležne kot njegovi bivši vdani farani.

Toraj, 22. aprila vsi brez izjeme v cerkveno dvorano na Osmi ce- sti. Delajmo vsi, da bo lepši uspeh. Podrobnosti se še naznanijo v tem listu.

Frank Keržmanec.

podpredsednik.

Porterville, Cal.

Na veliki petek so se v osrednji Californiji vršile šolske volitve. Kakor navadno, je bilo tudi letos malo zanimanja za volitve, razen nekaterih "distriktov", v katerih je imelo občinstvo marsikaj ugo- varjati iz željo za spremembo uč- nih moči. Tako je prišlo v bližnjem distriktu Rockford-u do ostrih ar- gumentov. Prva stranka je zahte- vala, naj se omožene učiteljice od- puste iz službe, da jih naj močje živijo, njihova mesta naj pa pre- vzamejo mlade, neomožene učite- ljice.

Starši, ki pošiljajo otroke v šo- lo, so se proti temu uprli rekoč: — Mi zahtevamo dobro izsolane učiteljice naj bodo omožene ali ne. Šlo se je za dve učiteljici, ka- terih morda so v dobrih razmerah.

Katera stranka ima prav?

V Porterville Union High School sta bili izpraznjeni dve me- sti za nove "trustee". Za ta urad je kandidiralo osem mož, največ iz sebičnih namenov, to je, da po- stavijo člana svoje družine ali so- rodnika v službo. Povsod "puh".

Za šolskega zaupnika (school trustee) v Olive district, štiri mi- lje od Porterville, je bil soglasno izvoljen G. J. R. Simonich za tri leta. To šolo obiskuje okrog 25 u- čencev. G. Simonich, ki je bil pr- voboritelj za ustanovitev tega šolskega distriktu in je svoječas- no služil kot trustee dva termina. Kakor pred več leti, tako bo tudi G. Simonich vestno zastopal za- upno mesto v korist učni mladini. Vi, mladi fantje in dekleta, danes je vaša bodočnost odvisna od pra- ve vzgoje. Prva šola je dom, tam kjer so otroci izučeni v družbi svojih staršev, kjer imajo otroci starše za zgled, da si na pravi po- ti. Četudi so ubožni, je cela dru- žina vesela, srečna. V domovih pa, kjer vladajo večni prepiri, kate- rin sledijo razporeke in tožbe, so otroci vrženi na eno stran tako da so oropani domače lične vzgo- je in postanejo navadno slabi dr- žavljeni ter komileci državnih po- stav.

Kakšen zgled ima hči od svoje razporečene matere, ki se s kom okoli vlačí? Ali bo ona kaj bolj- ša? Kakšno ljubezen ima sin do svojega očeta, ki se je že večkrat oženil, pa je zanemaril svojo de- co? Šola in učitelji storijo svoje. To je vse. Kjer pa ni prave do-

mače vzgoje, zaide odrasla mla- dina čestokrat na napačna pota.

Upajmo, da se to stanje izbolj- ša.

Pozdrav prijateljem Glasa Na- roda!

Naročnik.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVI- CE IZ NASELBINE.

Poročajo, da je Frances Tav- čarjeva, ki se nahaja v zaporu v Chicagu — neki čikaški dnevnik je poročal, da je bila izpuščena pod kavejjo, — pisala sestrí slo- venskega filmskega direktorja Palmerja v Hollywoodu, katera živi v Clevelandu, naj ji hitro poš- lje \$350 in za to vsoto dobi \$500 kakor hitro pride iz zapora; da- lje pravi v pismu, da je naročila svojim pravnim zastopnikom v Italiji, naj ji brž pošljejo 200.000 lir (\$16.000). Tavčarjeva prizna- va v tem pismu, da se nahaja v skrajno slabem položaju.

— V Buenos Aires, Argentina, je propadla banka Commercial de Plata, in dva njena jugoslovans- ka uradnika Tonko Milič in Pan- dol Tadić sta bila aretirana zara- di ogromne povečave. Milič, do- ma iz Dalmacije, je bil nekoč v New Yorku v Buenos Airesu je pa svoječasnno vodil pisarno Ize- ljenjske zaštite in nekaj časa iz- dajal slovenski list "Slovenski dom" pod pokroviteljstvom biv- šega jugoslovanskega poslanika Ivana Šveglja. Mnogo naših roja- kov je imelo denar v propadli banki.

ROMAN

"PROKLETSTVO LJUBEZNI"

je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največ- jim zanimanjem.

\$1.50

(2 KNJIGI)

V zaloga ima

KNJIGARNA GLAS NARODA

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Knjige Vodnikove

Družbe

lahko že SEDAJ naročite za prihodnje leto. Naročnino, ki znaša \$1.50.

\$1.—

lahko pošljete nam, in kakor hitro bodo knjige izšle, jih dobite po pošti.

Ako čakate tako dolgo, da knjige iz- šede, morate plačati zanje \$1.35.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18th Street, New York, N. Y.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE- MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.—	Din. 200	" \$ 17.90	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	" \$ 44.—	Lir 500
\$11.75	Din. 500	" \$ 67.50	Lir 1000
\$22.75	Din. 1000	" \$174.—	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali v lireh dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJEM

Za izplačilo \$5.00 morate poslati	 \$ 6.75
" " " " " "	 \$10.00
" " " " " "	 \$15.—
" " " " " "	 \$21.—
" " " " " "	 \$24.25
" " " " " "	 \$51.50

Prejemnik denarja v starem kraju izplačilo v dolarjih

Molna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

RUSKE ČETE NE VZDRŽE JAPONSKEGA NAVALA?

Vprašanje Daljnega vzhoda se džurije zavzeli osrednjo strateško vedno razburja duhove v Evropi in po vsem svetu. Govori našoj- govornejših sovjetskih politikov na zadnjem komunističnem kongresu in posebno govor poveljnika stalne vojske na Daljnem vzhodu, gene- rala Bluecherja so napetost še po- večali. Kljub bolj pomirjevalnim vestem v Daljnega vzhoda ni iz- ključena možnost, da vsak trenutek izbruhne spor. Ne samo sovjeti, temveč tudi ostali svet stalno pre- tresa vprašanje, ali bodo mogli Ru- si braniti Primorje in Daljni vzhod. Sovjetski generali sicer vedno po- udarjajo, da ne odstopi Moskva ni- ti pedit ruske zemlje in da je pri- pravljena braniti v svo odločnosti Primorje in Vladivostok. Bluecher je v svojem zadnjem govoru ome- nil, da se je moč sovjetske vojske na Daljnem vzhodu v zadnjem ča- su tako povečala, da Japonci ne bodo imeli poguma, da stopijo na sovjetska tla. Njegov govor so so- vjetski listi priobčili v celoti.

Mikavno je danes vedeti za mne- nje znanega ruskega strokovnjaka za vprašanje na Daljnem vzhodu, bivšega načelnika ruske Akademije generalnega štaba gen. N. N. Golovkina, ki živi zdaj v Parizu, a še vedno zadržana za vojska vpra- šanja. General Golovkin je napisal že več pomembnih del o teoriji bo- jevanja, ki so bila prevedena na francoski jezik. General Golovkin še vedno študira položaj na Dal- nem vzhodu. Sodeloval je tudi pri velikem delu "Tihomorski pro- blem", to je pri knjigi, ki je na glasu najboljšega dela o tem vpra- šanju. To dni je general Golovkin predaval v Parizu o vojni nevar- nosti na Daljnem vzhodu.

"Pred letom dni — je dejal pre- davatelj — je imelo rusko poveš- tvo v raju Vladivostok-Nikolsk- Usurijsk dve pehotni diviziji, v Zabajkaliji štiri pehotne divizije. Po vesteh iz Japonske imajo sedaj Rusi v raju Vladivostok-Nikolsk- Usurijsk koncentrirane štiri rde- če pehotne čete in poldrugo ko- njeniško brigado. Ena rdeča pe- hotna divizija in ena konjeniška brigada so v Zabajkaliji. V Blaga- večensku in na postaji Daorija je pripravljenih stalno 300 sovjetskih tankov. Sovjetsko letalstvo ima na Daljnem vzhodu okoli 300 letal.

Po predavateljev mnenju lahko Japonska vrže v primeru konflik- ta v Mandžurijo 17 pehotnih divi- zij. Za rezervo ji ostane 17 brigad. Takšna japonska armada ima mo- nost, da lahko pusti na južni meji Mandžurije in Mongolije opaz- valno vojsko proti Kitajski in dru- go vojsko proti rdeči vojski v Za- bajkaliji, vse ostale sile okoli 12 divizij pa lahko vrže proti rdeči vojski, zbrani v Primorju.

V takšnem položaju bi rdeča vojska ne mogla braniti ruske zemlje. General Golovkin meni, da bi se vojne operacije razvile takole: Že pogled na zemljevid nam pove, da je sprico takšne razdelitve sil obramba rdeče vojske nemogoča. Ker so Japonci z zavzetjem Man-

Zoper okorele sklepe

Ni vam ne bo tako popravilo oko- relih in otrpelih sklepov, kot če se dobro vdignete z ANI-HOK Pain-Ex- peller in pokrite s flanelno oblogo. Za bolj hude slučaje rabite Pain-Ex- peller zvečer in zjutraj, dokler ne pomaga. Pain-Ex- peller je zelo prodi- rajno. Naglica, s katero trčete bole- čino, vam je dokaz, da prouite narav- nost do sedanja bolečina. Pri vseh lekarnarjih — 35c in 70c velikosti. Samo pristni ima Sidro varstveno znamko.

PAIN-EXPELLER

SOVJETSKI VOJAŠKI ATAŠEJ V WASHINGTON

Na desni je ameriški vojni tajnik Dean, ki pozdravlja Vladimira Klein-Buržina (v sredi), novoinimenovanega vojaškega atašaja za so- vjetsko poslatništvo v Washingtonu. Levi na sliki je Buržinov tajnik Vladimir Begunov.

Peter Zgaga

Možgani so za misliti; možnja pa ustvarja mnenje.

* Časopisje poroča, da namerava par sto namških pastorej prestopiti iz protestantske v katoliško vero.

* Če se to zgodi, ne bo protestant- ska vera na posebno veliki izgubi, katoliška pa ne na posebno veli- kem dobičku.

* Prijateljstvo si mora človek za- služiti, ljubezen mu je pa podar- jena.

* Nikjer ni takega sovraštva kot med igralkami.

* Ko je slavna igralka, umrla, so vsi časopisi pisali o nji in objav- ljali njeno sliko.

* Njene tovaršice so kar sikale od izavi: — Presneto, kakšno reklamo si zna napraviti...

* Če vprašate danes sto mladih fantov, počem streme in kaj bi radi postali, stavim, da jih bo de- vetdeset dvignilo pogled proti ne- bu in napravlilo z roko značilno kretnjo: — Letalec!

* In v očeh slehernega bo nepopi- sen blek, dokaz, da želja res pri- haja iz srea in da nestrpno čaka uresničitve.

* Slično hrepenenje je bilo v nas otroci pred nekaj desetletji.

* Moj rojstni kraj — Idrija — leži v kotlini, iz katere sta le dve cesti — ena na tolminsko, druga pa na logaško stran.

* V Tolmin oziroma dalje v Go- rico, se je le malokdo spustil, več prometa je bilo pa z Logatec, kamor so tudi odvažali živo sre- bro.

* Cesta je dolgočasna in ridasta, posebno do znamenja pred Godo- vičem.

* Pri Godoviču je nekoliko ravni, potem pa gre položno nizdol skozi Hotedersko mimo Kale v Loga- tec, ki je menda najdaljša vas, kar jih premore Slovenija.

* Vožnja z vprego je bila zamud- na, in ker ni rudniško vodstvo ho- telo zaostajati za duhom časa, je naročilo z Dunaja dva truke, štiri soferje in štiri mehanike.

* Ne spominjam se več, kakšni truke so bili, tembolje se pa spom- njam soferjev in mehanikov, ki so v Idriji kar preko noči zavze- li prvo mesto in so bili deležni splošnega občudovanja.

* Tudi v svojem prostem času so hodili oblečeni v dolge prašne si- ve halje in imeli na obratih ma- skam podobne zelene naočnike.

* Služili so desetkrat več nego najboljši profesionalci kar jih je imela v službi rudniška oblast.

* Sleherni si je štel v čast, če so mu milostno dali besedo.

* Mi smo jih smatrali za nekak- šne bogove, šofiranje avtomobila pa za najbolj vzvišen poklic.

* Šest mesecev so bili v Idriji, po šestih mesecih se je pa vrnilo z Dunaja osem domačih kleparjev, ki so se na cesarske stroške izuči- li šofiranja.

* Se dosti bolj so bili ponosni in nedovzetni kakor dunajski sofer- ji, kar je v nas še bolj podzignal zavist in željo po šofirstvu.

* Njihova slava pa ni bila dolgo trajna.

* Tinec in Didic v Idriji ter Zi- cherl in Mihevc v Logatecu so na- bavili truke za blagovni in ose- ni promet.

* Po preteku dobrega leta je bil v Idriji že nad dvajset domači soferjev.

* Pozneje jih je bilo še več, in k- sem jaz odhajal od doma, "Slosar" sploh ni dobil pri eranju dela, če- r znal šofirati in popraviti motorje.

* Letalstvo je v zadnjih deseti- letih zlezlo iz poveljev in je baš- takem razvoju, da neizmerno m- ka mlade ljudi.

* Po desetih ali dvajsetih letih b- le za spoznanje manj pilotov n- ko je sedaj soferjev.

* Poleti bodo tako vsakdanji ko- so danes vožnje z avtomobili.

* Kdo ve, po čem bo tedaj zahr- porela mladina? Po nečem bo m- rala zahrepeneti, ker bi sicer m- dina ne bila, in ker se brez hrep- nenja živeti ne da.

* Jaz za moj del dobo avtomob- lov še precej korajžno in zadovol- no preživljam in prav nič ne ha- penim po zračnih višavah.

* Trideset milij na uro po le- ravni in prazni cesti mi popoln- ma zadostuje.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ERNST GLAESER:

KROJAČ IZ TILSITA

PRVI DEL

Kadar je bil stari Schubb pijan, je prihajal k župniku. To ni bilo daleč od krčme, morebiti dvajset korakov. Šel je čez razmočen trg pred cerkvijo. Bilo je ob osmih zvečer. Dšalo je po jeseni. Odpadajoče listje je šumelo drslo ob vznožju slabo razsvetljenih hiš. Električna žarnica na žici, ki je bila napeta od županove hiše do krčme, se je nihal v vlažnem vetru. Šel je mirnega koraka, in nihče v vasi ne bi bil opazil na njem, da je bil pil. Z desno ramo je odrinil velika vrtna vrata, potem globoko zadihal in potegnil za zvonce. — Župnik je sedel v knjigi domače zgodovine v sobi, ki je bila mešanica delovne sobe in zasebne pivnice. Dšalo je po starih knjigah in svezem grogu, po tobaku in posušenem evetju. — Stari Schubb je sedel na unžen stolec, ki je stal poleg župnikove pisalne omarice, nemirno mečal z rokami in rekel: "Gospod župnik, zopet me muči."

Župnik, po videzu in liku kmet in ribič kakor Schubb, je položil knjigo poleg sebe, prinesel Schubbu groga, privil petrolejko in odgovoril: "Pa pripoveduj..."

In Schubb je pripovedoval. Bila je vedno taista povest. Že več let je bilo tako.

"Gospod pastor," je začel Schubb, "ko se ga navlečem, ne začne mučiti. Ali moram zato tako pogosto piti, ker me to vedno tako muči?"

Na noben način ne pridem do konca s to stvarjo, pa naj se še toliko ubijam. Zmerom moram govoriti o tem. Če ne bi bilo vas, gospod pastor, bi se bil že davno razpočil. To je namreč tako: vsaki pot, ko ga imam v glavi, slišim krojača iz Tilsita, in tega ne prenesem!" Schubb se je naglo nagnil naprej in izpil grog. Župnik je starega vsakokrat vzpodbudil s tem, da mu je priklimal. Moja službena dolžnost je, da dejal sam pri sebi, da poslušam norega kmeta. In Schubb je začel:

"Nihče razen vas, gospod pastor, ne ve tega in nihče naj tega tudi ne ve. Svoje sinove sem vzgojil pošteno. Delavni so in spoštujejo oblast, spoštujejo božjo besedo. Nočem, da bi se bali, kakor se bojim jaz, kadar mislim na to. Bilo je namreč že pred petnajstimi leti, bilo je v vojni. Kaj se to tiče otrok? Bil sem ravno na dopustu. Žena mi je bila umrla. Fantički so bili premladi, in v hiši ni bilo nikogar za čete. Stiranajst dni sem bil neprestano na polju in kosil. In potem je nenadoma prišla brazjavka. Odrinil sem na pot k polju, ki je bil v Rusiji. Ko sem prišel, je rekel moj kapetan: "Čestitam, gospod četnik-narednik!" — Moral sem k bataljonskemu štabu. In tam sem zvedel, da pojdem v Jeruzalem."

Schubb je pil, pastor je kimal in se boril z drečnem. — Danes je poslušal povest nemara stoti pot. "Jeruzalem so namreč," je rekel Schubb, "naskakovali Angleži, in zato naj bi prišel na pomoč nemški oddelek. Stojim torej pred majornim in zvez, da moram odpra-

viti petdeset mož v Jeruzalem — v sveto mesto, mi pravi major in mi da cigaro. Čez nekaj dni smo že bili na potu. Na vozni izkaznici je bilo zapisano "Jeruzalem". — Medpotoma — zdi se mi, da je bilo v Vratislavi — sem si kupil Novo zavezo. Zakaj, tako sem si mislil, človek se mora razgledati, če pride v tuje mesto. Dolgo smo se vozili, Jeruzalem je zelo daleč, gospod pastor. Ako smo na potu naleteli na zagateno progno ter smo se morali ustaviti sredi na planem, in to se je pogosto pripetilo, sem odredil, da so moji fantje malo vežbali, in tak smo polagoma napredovali proti Sveti deželi."

Kadar je Schubb prišel do tega mesta svoje povesti, se je vselej nasmešnil in si obliznil zgornjo ustnico z jezikom. "Na ogrski poti sem kratovičil svoje ljudi, po travnikih okrog Niša, v Carigradu, a ko smo prišli v Jeruzalem, sem ukazal na postaji, da so nastopili in smo vse prešli. Potem smo do polnili bataljon, prejeli tropске čelade in imeli smo vsak teden epkrat krajevni dopust. Tedaj se mi je oglasila vest, gospod pastor, saj ne morem dopustiti, da bi se takile mladi cepeji sami potikali po svetu. Bil sem v Belgiji in v Vilni. Tak dopust more vreči iz pravega tira še zrelega človeka. Kaj naj bi rekel svojemu kapetanu, če bi se mi pogubljali ljudje drug za drugim tako ali tako, saj sem bil mati stot-nije! Ko so torej razdelili jedačo, sem poveljeval nastop in rekel: — "Danes popoldne gremo na izlet na Oljsko goro, kjer se je boril naš Gospod." Krenemo, vsi top-top v hodnem redu, po mestu; onim za menoj se pobeša nos in grize jih, raje bi šli na čašo piva, jaz si pa mislim, le pihajte, tega kamor smo namenjeni zdaj, ne more vsakdo videti in doma vas bodo zavidali, ko jim boste pisali. Ulice so bile strahno vroče in umazane, in kar ni sem si mogel predstavljati, kako je mogel naš Gospod Bog sploh prestat v tem mestu. Vodil nas je grški menih. In glej, že smo na mestu. Pri Oljski gori. A o gori nobene sledi. Nič kakor griček. Za mojim hrbtom so se zopet začeli ujedati. Ukazal sem: "Mir!" in stopili smo v vrt. In ko smo šli tako drug za drugim navzgor — ukazal sem jim bil, naj tiho stopajo, a te govedine so s svojimi okovani mi čevlji udarjale obdarjale ob krhko kamenje — ko smo šli torej tako drug za drugim, mi je prišlo na misel, če se nisem bil kako pomotil. Saj ko je Gospod potil krvavi pot, je bilo to vendar pod oljko na vrtu Getsemani, a oljka je na vsak način stala na Oljski gori; še osmešim se pred temi cepeji. Pa, si mislim, kaj vedo ti o vsem tem. Naj že bo kakorkoli, to je svet kraj, vzpenjali smo se drug za drugim dalje. In glej, iznenada stoji pred nami drevo. Moj ovrtnik je bil ves poten. Za drevesom, pri cerkvi je stal grški duhovnik. Pogledam ga izpod čela, in na mestu ga znanj-ka, Moštvo se postavi v četr, jaz pa poveljujem "Mir" in pravim: "To je drevo, pod katerim se je boril Gospod. Pozor! Doli čake! K-

molitvi!" Stali so v pozornosti in sneli slame. Bilo je grozno vroče. Ti cepeji so buljili predse kakor zabodeni. Bil je petek. Doli v Jeruzalemu sem slišal kričanje Turkov, Židov, Arabcev in drugih zaveznikov — jaz sem pa potegnil iz žepa Novo zavezo in poiskal mesto, kjer Gospod poti krvavi pot, ko iznenada skoči naprej eden izmed mož stopi iz vrste, se požeze do oljke, grabi deblo in začne obenj drgniti čelo. In kriči in kriči. In bje z rokami okrog sebe. V civilu je bil krojač iz Tilsita."

"In kaj je kričal krojač?" je vsakokrat na tem mestu vprašal župnik.

"Vpil je: "Preteklo je dvatisolet in Gospod je umrl zastoj." je tiho odgovoril stari Schubb.

"Bil je maloveren in bolan," je vsakokrat rekel župnik.

"Da, kmalu nato je umrl za malarijo," je rekel Schubb, spil svoj grog in nadaljeval: "Priskočil sem in zgrabil moža, a ta je zaril nohte v deblo in se drl ko otrok. Kako se sme, sem mislil sam pri sebi, nekak krojač iz Tilsita preprečiti nad svetim drevesom, v tem se pa človek zaleti proti meni, si raztrga paradno suknjo in se vrže na sveta tla. Zgrabim ga za rame in vpijem: "Človek! Človek!" Moštvo se je vznemirilo, prišlo je več menihov, ko je iznenada zagrmelo — v zraku so se obesili trije beli kosmi. Menihi so začeli vpiati, krojač je tulil, a rad nam je začelo brniti, in topovi na zunanji trdnjavi so začeli streljati. "V kritje!" je zavpil nekdo. Vrgli smo se na tleh. Glave smo pokrili s šlemi. Angleški letalci so se bližali. Treskalo je in grmelo. Mi smo pa ležali v Getsemanem vrtu pred Gospodovo oljko."

Ko je Schubb prišel do tega mesta svoje povesti, je vstal in srepo pogledal župnika.

"Gospod pastor," je rekel, "in ko so letalci tako brneli in so grmeli obrambni topovi ter je v tem zdaj pa zdaj nastal mir za nekoliko sekund, se je znova oglašil prokleti krojač, povsem tiho, pa jasno: "Tovariši, zastoj je umrl!"

Vsaki pot je stal stari Schubb pred župnikom, grozil in se zibal, župnik ga je ljubeznivim nasmehom pridrževal. Brž je dal staremu kmetu požirek groga. Schubb ga je na dušek izpil. "Od tistega dne, gospod pastor, sem se zapil kakor svinja," pravi in gre.

DRUGI DEL SLEDI

"GLAS NARODA"
zopet pošljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošljamo.

ZELEZNIŠKA NESREČA

Iz Slovenije.

50-letnica Mengeške godbe.

Iz Mengša pišejo:

8. julija bo proslavila Mengeška godba srečanje z Abrahamom. Prav je, da se ob tej priliki spomimo vseh neprilik in zaprek, ki jih je moralo to naše društvo premagati.

Ko je Bog ustvarjal našo lepo zemljo, ni varčeval z lepoto. Pri delitvi je rekel: "V teh krajih bodo živeli veseli ljudje in njih jezik bo zvenel kakor pesem". Resnično v naših lepih krajih naseljeni ljudje, ki ob vsaki priliki pokažejo veselje nad življenjem, kjerkoli je to mogoče. To svoje veselje pa izražajo še bolj z gojitvijo glasbe. Ni je skoraj vasi, kjer ne bi posamezniki skušali razgibati ljudstva za gojitve glasbe. To je bilo tudi za našo društvo gonilna sila. Ljubezen do glasbe je premagovala vse neprilike, ki so ovirale pot navzgor in je krepko držala posameznike v celoto. Ta ljubezen je bila tudi vzrok da so mladeniči žrtvovali čas za učenje glasbe. Bili so to fantje krepke volje in polni idealov.

Ustanovil je Mengeško godbo Degiseher Bernard, ki so ga valovi življenja zanesli v Mengešo iz daljne Tirolske. Mladenška leta svojega življenja je preživel v Mengšu. Bil je mož, ki je ljubil glasbo nad vse, ni se ustrašil nobenih neprilik in je položil temeljni kamen za ustanovitev nasen društva. Zbral je poleg sebe idealne mladeniče, ki so bili voljni žrtvovati vse, da premagajo neprilike, ki se porajajo ob priliki ustanovitve vsakega društva. Lahko

si predstavljamo kako hudo je bilo ob ustanovitvi. Mladenici so mislili, da bodo takoj, ko bodo prešli instrumente, lahko zasvirali, toda bili so razočarani. Težka je bila naloga ustanovitelja, da je v stritih sredi zbuditi zopet ljubezen in veselje. Vodstvo je bilo v dobrih rokah. Degiseher je očetoški skrbel za godbenike in je znal zbuditi ljubezen tam, kjer se mu je zdelo to potrebno. Mladenici so preživeli mnogo večerov v godbeni šoli in so se kmalu izvežbali v dobre godbenike. Težak udarec pa je doživela Mengeška godba, ko je bil iz gospodarskih virov Degiseher Bernard prisiljen izseliti se iz Mengša. Sreča pa je bila, da se je prav takrat priselil v Mengešo njegov bratranec Degiseher Franc, ki je vzljubil godbo kakor njegov prednik.

Leta so vzgojila dobre godbenike, ki so premagovali vse zapreke. Ko so si vzgojili dober naraščaj, so se umaknili iz aktivnega delovanja, ostali pa so se naprej največji podporniki in prijatelji naše godbe. Mnogi od ustanoviteljev so se že priselili v večnost, nekaj pa jih še živi.

Necna smrt 14-letnega fantiča.

V vasi Dragošček, nedaleč od znanega božjega pota pri Sv. Antonu na Stangi, v občini trebeljski, se je dogodila na veliki torek nenavadna tragedija mladega posetnikovega sina Rudolfa Černeta. Komaj 14 let starega. Njegova mati je zgodaj jutraj odšla v Liti-jo po opravkih, njegov oče Franc Kukavica pa je nekako ob pol 8

zjutraj odšel z doma na bližnjo njivo, da bi pripravil za sejanje ovsar ter seboj ponesel brano. Doma je pustil 14-letnega Rudolfa, ki naj bi pazil na svoje 3 mlajše bratce, 4, 2 in pol leta stare. Naročil mu je še, naj čez kako uro prižene na njivo junca, da bi z brano potegnula čez njivo. Ker fanta le dolgo ni bilo na njivo, je Kukavica šel domov pogledat, kakaj fanta ni na njivo. Ko je stopil v izbo, je v svojo grozo zapazil Rudolfa obešenega za vrati. Takoj ga je odrezal in pričel tresti, da bi ga morda še spravil k življenju, toda vse skupaj ni nič pomagalo. Rudolf je ostal negiben — mrtve.

Vsi znaki čisto določno kažejo, da se je fantu pri igranju z vrvo zgodila nesreča, da je obvisel na vrvi in si ni mogel več pomagati. Mlajši bratci ga po seveda tudi niso mogli rešiti. Deček je bil zelo priden in delaven in je doma priden pomagatelj pri delu.

OVRTNICE IZ KAČJE KOŽE

Northampton je svetovno znano po izdelovanju raznih predmetov iz kačje kože. Tam izdelujejo čevlje, torbice in vse mogoče toaletne predmete iz kačje kože. Northampton je zdaj stopil pred svet z novo senzacijo: iz kačje kože je napravil moško ovrtnico, ki je lepa in cela bolj trezna kakor svilena. Northampton je takoj poslal eno ovrtnico prestolnemu nasledniku, ker dobro ve, da se nova moda takoj vpelje, ako prične nositi kačjo ovrtnico angleški prestolonaslednik.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

100 POTRESOV NA DAN

Seizmografi, ki v opazovalskih zaznamujejo potrese, nam povedo, da doseže število potresov vsako leto okoli 8000; to se pravi, da pride na vsak dan 20 potresov. Na prvi pogled se zdi to nekaj strašnega. Toda v resnici pa ni tako hudo. Upoštevati moramo predvsem, da je mnogo držav na svetu, kjer se potresi sploh ne pojavljajo; v drugih zopet ne napravijo posebne škode, povečini potrese zaznamujejo samo seizmografi, tako da jih sploh ne čutimo.

Učenjak William Bowie, ki deluje na institutu Smithsonian, je te dni prišel v Washingtonu še bolj senzacionalne številke. On trdi, da znaša število potresov na leto 30—40.000. Ti potresi so pa tako malenkostni, da jih naši seizmografi ne zaznavajo. Zato bi bili potrebni boljši instrumenti. Prof. Bowie trdi, da so potresi povsem nekaj naravnega, nekaj navadnega. Ne smemo si misliti zemlje kot teke mase, temveč kot elastično gumijasto oblo, na površju katere se pojavljajo neniški notranjega vrtenja. Na površini je zemlja trdnjava, obenem pa tudi krhka. Ta trda plast sega 60 km globoko, nazar zadenejo na elastično plast. Kadar pritiska na to kak močnejši sunek, potem moramo pričakovati na površju senzacijo: iz kačje kože je napravil moško ovrtnico, ki je lepa in cela bolj trezna kakor svilena. Northampton je takoj poslal eno ovrtnico prestolnemu nasledniku, ker dobro ve, da se nova moda takoj vpelje, ako prične nositi kačjo ovrtnico angleški prestolonaslednik. Zato bi bili potrebni boljši instrumenti. Prof. Bowie trdi, da bi te nesreče ne bile tako velike ako bi stavbe v teh državah zidali bolj trdno. Ognjišče potresov je torej edino v notranjosti zemlje in ti niso v nikaki zvezi z določeno konstelacijo zvezd, ne sonca ne lune, kakor tudi ne v zvezi z določnimi letnimi časi.

Z ULTRAKRATKIMI VALOVI

PROTI SMRTI

Nedavno je presenetila evropske zdravniške vest iz Moskve, da je prof. Smirnov, vodja klinike na medicinski fakulteti z drzno operacijo obudil k življenju dva mrtva. Oba bolnika sta bila po današnjem pojmovanju smrti popolnoma mrtva.

Jasno je, da so to vest zdravniški sprejeli z veliko rezervanostjo. Strokovnega poročila še niso imeli pred očmi in zato je bila previdnost povsem na mestu. Že ves sam na sebi je bila tako fantastična, da je že priprost človek moral misliti, da je iznišljena. Toda tako enostavna vada zadeva vendar ni. Smirnov je pozval k sebi častnikarje, da bi jim razložil uspeh dolgoletnega študija.

Res je, posrečilo se jim je obuditi dva človeka, ki sta bila po dosedanjih medicinskih pojmih res mrtva. Oba sta danes srečna in zadovoljna in verjetno je, da bosta nekakala še mnogo let. V prvem primeru je šlo za srčno kap, ki je povzročila bolnikovo smrt. S takejšno operacijo sem nesrečna rešil. V drugem primeru je šlo za možja, ki ga je ubil električni tok. Poklicali so tri zdravnike, ki so poskušali z umetnim dihanjem in na vse mogoče načine obuditi mrtvega. Bilo je vse zaman. Meni se je posrečilo rešiti tudi tega človeka. Seveda ne smemo na podlagi teh dveh določenih primerov zadevo posplošiti. Upravičeno je na vsak način upanje, da bo mogoče s to metodo rešiti mnogo ljudi, ki jim je električni tok prekinil življenje. V vsakem primeru seveda ne bomo imeli enake sreče; vendar lahko trdim, da je v 99% vseh primerov smrti, povzročeno po električnem toku, mogoče uspešno uveljaviti mojo metodo.

Zločince, ki jih umorijo v Ameriki na električnem stolu, s takšno operacijo lahko rešimo. Na vsak način stavim za posrečeno operacijo ta pogoj: operacijo je treba izvršiti, praden telo otrpne. Prsni koš bolnika je treba naglo odpreti, vbrizgniti posebno injekcijo v kri ter nato vplivati na sree z ultrakratkimi električnimi valovi; ti spravijo počasi sree zopet v tok. Nato mrtve zopet oživi.

Samo po sebi je umevno, da je moje ravnanje z mrtlici že začetno in da bo treba še mnogo izkustev, da najdem popolno metodo in si pridobim gotovost s takšnim operiranjem. Na vsak način sem prepričan, da ima moja metoda še veliko bodočnost in da bo mogoče z njo rešiti na tisoče ljudi, ki so umrli za naglo smrtjo."

Splošna knjižnica

Nekatere teh knjig so izpod peresa svetovnoznanih pisateljev. Lahko jih priporočamo ljubiteljem leposlovja, ker vemo da jih bodo zanimale.

Št. 3. Testament

Spisal Ivan Rozman. Ljudska drama v 4 dejanjih. broš. 35

Št. 4. Poletne klasje

Spisal Cvetko Golar. Izbrane pesmi: 184 str., broširano... 50

Št. 7. Andersonove pripovedke

Za slovensko mladino priredila Uta. 111 strani, broš. 35

Št. 6. Ljubosumnost

Spisal Ladislav Novak ... 30

Št. 8. Akt šte. 115

Spisal Emil Gabornau ... 75

Št. 9. Problemi sodobne filozofije

Spisal univ. prof. dr. Fr. Weber. 347 strani, broš. 70

Št. 10. Andrej Ternouc

Spisal Ivan Albrecht. Rilefna karikatura in miniat. 55 strani, broširano 25

Št. 11. Peterčkov po slednje sanje

Spisal Pavel Goll. Božično povest 35

Št. 14. Denar

(Dr. Karl Engli). Narodnogospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris. 236 strani, broš. 80

Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt

Spisal Renee Maupierin 40

Št. 16. Življenje

Spisal Janko Sauer. Pesmi. 112 strani, broširano 45

Št. 17. Verne duše v vicah

Spisal Prosper Merimee. Povest 80 strani 30

Št. 19. Potopljeni zvon

Spisal Gerhart Hauptmann. Drama. bajka v petih dejanjih. 124 strani, broširano 50

Št. 20. Gompaci in Komurasaki

Spisal Jul. Zeyer. Japonski roman. Prestavljeno iz češčine. 154 strani, broširano 45

Št. 21. Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II.

Spisal Fridolin Zolna. 73 strani, broširano 35

Št. 22. Kreutzerjeva sonata

Spisal Lev Tolstoj. 60

Št. 23. Antigone

(Sophokles). Zala. igra. Pisli-vajit C. Golar. 60 str., broš. 30

Št. 24. Poslednji dnevi Pomejev

Spisal E. L. Bulwer. I. del. 355 strani, broširano 90

Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja

II. DEL 90

Št. 26. Črne maske

Spisal L. Andrejev. Poslovenil Josip Vidmar. 82 str., broš. 35

Št. 27. Brezposelnost in problemi —

(Fran Erjavec). 80 str., broš. 35

Št. 29. Tarzan sin opic

Spisal Edgar R. Burroughs. 120

Št. 31. Roka roko

Spisal L. Lipovec 25

Št. 32. Živeti

Spisal L. Lipovec 25

Št. 35. Vojna z Jugurto

Gaj Salustij Kriep. Poslovenil Ant. Dokler. 123 strani, broš. 50

Št. 36. Listki

Spisal Ksaver Meško. 144 str. 65

Št. 37. Domače živali

Spisal Danimir Feigel 30

Št. 38. Tarzan in svet

Edgar R. Burroughs 1—

Štev. 39. La Boheme

Spisal Henry Murger 90

Št. 40. Misterij duše

(Dr. F. Goestl) 1—

Štev. 48. Tarzanove živali

Spisal Edgar R. Burroughs 90

Štev. 49. Tarzanov sin

Spisal E. R. Burroughs. Trdo vezano 120

Št. 50. Slika De Graye

Spisal Oscar Wilde 120

Št. 51. Slov. balade in romance

Spisal C. Golar 30

Št. 54. V metežu

Spisala Marija Kmetova 1—

Št. 55. Namišljeni bolnik

Spisal Moliere 50

Št. 56. To in onkraj Sotle

Spisal Fridolin Zolna 30

Št. 58. Glad

(Hansum) 90

Št. 59. Zapiski iz mrtvega doma

(Dostojevski). I. DEL 1—

Št. 60. Zapiski iz mrtvega doma

(Dostojevski). II. DEL 1—

Št. 61. Bratje in sestre

(C. Golar) 75

Št. 62. Idijot

Spisal ruski pisatelj Dostojevski. I. DEL 90

Št. 63. Idijot

II. DEL 90

Št. 64. Idijot

III. DEL 90

Št. 65. Idijot

IV. DEL 90

Vsi 4 deli 3.25

Št. 66. Kamela, skozi uho šivanke

(Fran Langer). Veseloligra .. 45

Naročite pri: **KNJIGARNA "G. N."**
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Pri Norristown, Pa., je udarila lokomotiva v vagon, ki se je vnel. Trije delavci, ki so se nahajali v vagonu, so zgoreli.

MARIJA

ROMAN IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

5

Tudi Dewall pogleda na prstan.

— To je stara dedščina moje družine. Moja stara mati ga je klobila v dar od svojega strica, ki ji ga je prinesel z raziskovalnega potovanja po Afriki. Rekel je, da ima vsled zagovora nekega velikega čarovnika nekega zamorskega plemena veliko nadnaravno moč. Od človeka, ki ga nosi, odvrne vse zlo. Moja stara mati je verovala v to moč in ga je zapustila svoji edini hčerki, moji materi. In mati ga je zapustila meni z zadržilom, da mi bo vedno prinesel srečo. Prisegla je, da jo je marsikdaj rešil skrbi in stiske in ker mi ga je zapustila s svojim poslednjim blagoslovom, mislim, da mi prinaša srečo bolj po njenem blagoslovu kot pa po zagovoru zamorskega čarovnika. Po mojem prepričanju pretega blagoslov moje matere vsako čarovnijo. In v spomin svoje matere, katero sem zelo ljubil, sedaj nosim ta prstan — dokler ga nekega dne natakne na prst dekletu, ki ga ljubim in katero hočem za vedno postaviti na svojo stran.

Marija zopet zardi in pravi s tresočim glasom:

— Toda potem vas ne bo več varoval!

— Zato pa bo varoval ženo, ki mi bo najvišje bitje na svetu — in s tem mi bo varoval najljubše in najdragocenejše, kar imenujem svojo last.

Predno najde Marija odgovor na te besede, ju nekdo zmoli. Miss Grace Vautham pristopi k zlatarjem Wendlerjem.

— Ali gledate delfine? Gospod Wendler mi je rekel, da jih je ravno videl. Ako vaju ne motiva, bi jih tudi mi rada gledala. — pravi Miss Grace in poredno pogleda Dewalla, ki je bil zaradi motenja sicer jezen, toda pravi mimno in uljudno:

— Naju prav gotovo ne motite, Miss Vautham, toda delfinov ni tukaj, saj ravno v tem trenutku ne.

— O škoda! Pravijo, da delfini prinesejo srečo.

— Potem pa mi je še tembolj žal, ker vam jih ne morem pokazati, Miss Vautham.

— Ravno tako sva obiskala vašega gospoda očeta, milostljiva gospica. — pravi zlatar. — Toda na žalost sva izvedel, da boste najbrže morali ostati v Honolulu.

Marija se obrne k njemu.

— Na žalost se mora moj oče podvreči operaciji.

— To smo slišali! Zelo mi je žal, — pravi Miss Grace, toda v svoji notranjosti je bilo vse prav za njene načrte, ker bo njena lepa telomovalna odstranjena. In zopet živo pogleda Dewalla ter pravi z nasmehom:

— Potem pa se moramo med seboj tolažiti nad izgubo, ki nam preti. Kako je škoda, da ne morete z nami dalje potovati.

— Tudi meni je žal, — odvrne Marija.

— Toda kako žal je šele meni, milostljiva gospica. Toda moj čas je odmerjen in moram ob gotovem času biti v Bernu, drugače in vam bi kot kavalir in varuh na razpolago. — pravi Wendler ter pogleda Marijo.

Dr. Dewall bi v tem trenutku mogel iz največjim veseljem pahnuti Wendlerja čez krov. Kaj si je ta človek domišljeval, da se je tako vsiljeval? In Marija zelo prijazno odgovori na njegove besede:

— Zahvaljujem se vam za vašo dobro voljo, gospod Wendler. Zelo ste prijazni.

Wendler zaljubljeno pogleda Marijo.

— Upam pa, da se kmalu zopet vidimo v Bernu. Takoj po vašem prihodu bom tako prost, da obiščem vas in vašega gospoda očeta.

— Zelo mi bo veselilo, gospod Wendler, — pravi Marija prijazno kot vedno.

Dewall pa je mislil, da je bila preveč prijazna s tem vsiljivcem in njegova želja, da bi ga vrgel v morje, je postala še večja. Marija ni slutila, da ga mori ljubosumnost. Wendler je bil primerno lep mož, ki je imel pri ženskah mnogo sreče. Za Marijo je bil brezpomenben in včasih se ji je zdel nadležen. Toda ravno zaradi tega je bila proti njemu vedno tako prijazna. Vedno ji je bilo mudi, da bi kakemu človeku pokazala, da ji je le malo ali pa popolnoma nič všeč. Vedno si je rekla, da zato ni sam odgovoren in tako si je mislila, da tudi sama mnogim ljudem ni všeč, česar ji pa tudi ne pokažejo.

In tako ni bilo mogoče opaziti, da ji Wendler ni všeč in Dewall je celo mislil, da je zlatarju še prav posebno naklonjena. In zakaj tudi ne? Bil je bogat in ugleden mož? Ženske pa so tudi vedno nepremišljene! — Kdo bi vedel, ako Wendler ni Mariji bolj všeč, kot pa sam?

Pri tej misli se ga oprijemlje vedno večja in močnejša želja, da bi Wendlerja vrgel čez ograjo.

Pravni smeh tega zlatarja je Dewalla tako zelo dražil, da se je moral obrniti. Razgovorja se z Miss Vautham, ki je sponela na ograji ter tudi opazi nenavadni prstan na njegovem prstu. Toda Miss Grace ne govori o tem, temveč porabi čas boljše in prične z njim ljubimkovati, v kar pa se dr. Dewall ni podal.

Nad tem se Miss Grace zelo hudoje, posebno se, ker je opazila, da je malo prej, ko je pristopila k obema, zelo ljubezljivo in iskreno pogledal Marijo. In bila je zelo vesela in zadovoljna, da mora Marija s svojim očetom ostati v Honolulu. Na kak način, sama ni vedela, sama ni vedela kako, bo že izpodrinila Marijo.

Vedno, kot bi jo vlekla neka nepoznana sila, gleda na prstan in v svoj spomin si je vtisnila njegovo čudno obliko, četudi sama ni vedela, zakaj.

Ko se še nekaj časa pogovarja in gledajo za delfini, se oglasi Marija:

— Sedaj vas moram k očetu. Prosim, oprostite mi.

S temi besedami se je hotela odstraniti, toda takoj je bil Dewall ob njeni strani.

— Seveda vas hočem spremiti k vašemu gospodu očetu, milostljiva gospica. — ji pravi ter se prikloni ostalima dvema.

Wendler jezo gleda na njim.

Miss Grace je brala njegove misli ter zasmehljivo pravi:

— Ima večjo srečo kot vi, gospod Wendler!

Wendler se razburi.

— Kako mislite to?

— Tako, kot sem dekla. Mala, sladka Marija izvaja na moške velike čare.

Wendler se vzravna.

— No, potem pa se bo treba še z njim pomeriti.

— In ker je ubog inženir, morete imeti tudi upanje — ravno tako, kot jaz.

Wendler jo začuden pogleda.

(Dalje prihodnjik.)

PRED AVTOMOBILSKO TOVARNO V DETROITU

Prizori, ki ga vidite na sliki, so v Detroitu na dnevnem redu. Pri izmenjavi šilta zapuščena na stotine delavcev tovarno.

RAZPRAVA O TROJANSKEM UMORU

(Nadaljevanje.)

Dr. Knaflič: "Kako pa je bilo s telegrami?"

— Ko bom izvedel, mi je dejal Herle, mi brž sporoči, in jaz sem mu res telegrafično sporočil. Pa

še nekaj bi bil skoraj pozabil. Valentin tisto soboto zvečer, ko je "šel po žico", nisem hotel dati kolesa, ker sem se bal, da bi ga pomil na trojanskem klanu. Pa je Tončka pregovorila: "Nič se ne boj, saj mu ga daš zadnjič!"

Predsednik: "In potem, zadnjo soboto, kako je bilo?"

— Nič posebnega. Tončka je nekaj govorila z možem, jaz sem bil pa zgoraj v svoji sobi, ko me je Valentin prišel prositi za kolo. Nekaj časa sem okleval, nazadnje sem mu ga dal, kakor me je bilo Tončka prej pregovorila.

— Pa kako vendar to, — se začudi predsednik — če ste že dali 3000 Din Herletu, da ga ubije, bi bili vendar lahkega srca dali še kolo!

— Saj bi lahko šel peš po bližnjici in bi prišel še ob pravem času — se brezvestno odzdrži Anton. In nadaljuje: — Jaz sem potem odšel v Blagovico, žena pa je moža še naročila, naj v Izlakah stopi v štafmo po ciktoriji in drugo takšno blago. O polnoči sem se vrnil domov. Videl sem, kako sta Tončka in Herletova žena spali skupaj. Dolgo sem trkal na okno in ko sem Tončko prebudil, je nekam preplaščena dejala: "Ježes, Marija!" A meni se vendar ni zdelo, da bi jo bilo strah. Menda se je hotela takole potvarjati. Zjutraj me je pa zbudila in povedala, da "se je zgodilo". Jaz sem odvrnil: "Kar si hotela, to zdaj imaš!"

"Pojdj ga iskat!" mi je velela. Pa nisem hotel. Zato je odšla sama, jaz pa sem si dal opravka z živino. Ves dan je ni bilo domov, nekaj časa so jo pridržali orožniki. Zvečer je prišla. "Jutri bo obdukcija", je rekla. "Pojdj še tja zraven!" Zateval naj bi tudi, da nam ga spravijo domov. Toda branil sem se. Naposled sem vendarle šel. Bil sem v St. Gothardu, tam sem dobil svoje kolo in ga pripeljal domov. Med potjo, ko smo šli skozi Trojane, sem se spomnil, da bi bilo treba telegrafirati sestri zaradi pogreba. In sem poslal dva telegrama. Enega

sestri, drugega Herletu. Doma sem se odpravil v svojo sobo in legel. Pa me je Tončka, meneč, da spim, potegnila za nos in mi rekla: "Ti si ga pustil ubiti!" Potem mi je pravila, kako so jo orožniki zasliševali. Pregovorila me je, da sem šel k pogrebu. Ko smo šli za pogrebom, sta jokala Herle kakor ona, čeprav le s silo.

Dr. Lučovnik: "Kdaj pa se je začelo intimo razmerje med vami in Tončko? Tako junija, pa je 'Tine kaj opazil'?"

— Ne vem. Tončka mi je tudi pravila, da bi ga zastrupila, če bi imela kak strup in se je domislila rjavine. Jaz sem ji res preskrbel nekaj rje, pa mu to ni nič škodovalo.

Sodnik dr. Štrukelj: "Koliko denarja ste prinesli s seboj iz Nižozemske?"

— Kakih 1000 golinarjev. Golinarji so zdaj po 30 do 31 Din.

Dr. Furlan: "Že na Holandskem ste Herletu rekli, da ima brat mlado ženo in bi mu jo vi vzeli?"

— Jaz je takrat še poznal nisem.

Herle (na poziv predsednika): "To mi je res rekel, toda bilo je le za šalo".

Antonija Trdinova je na predsednikovo vprašanje odločno in jasno odgovorila: "Jaz se ne čutim bogve kaj kriva! To sta onadva škofala, in naredila. In jaz nisem nič kaj verjela, da bosta v resnici ubila moža".

— Poročili ste se, je izvajal predsednik, ko niste bili stari ni 18 let. In ste mu prinesli nekaj tisočakov za doto. Po materini smrti pa mu je bila objubljena še njiva. Ali ste bili pred poroko kje v službi?

— Da, pol leta na Dolenjskem in leto dni v Ljubljani pri eni stranki. Ko pa se je sestra poročila, so me poklicali domov. In so me pričeli nagovarjati, naj se poročim z Valentinom, ker ima lušteno kmetijo. Jaz sama nisem bila za to, toda drugi mi niso dali miru.

— Ali sta se potem rada imela?

— Od začetka je še šlo. Ko pa sem dobila prvega otroka, se je začel prepir. Mož je bil zadovoljen in z mojo doto ni polagal vsega. Ko sem spoznala, da je dolg zatajil, sem mu očitala, zakaj tega ni prej povedal! Pa tudi sram me je bilo ljudi, ki so prihajali tirjat denar in se pritoževali, ker jih je v mlino vedno kako prikrajšal za mero.

— Ali je bil kaj priden za delo?

— Časih je vzdrževala delat. Potem pa je dva do tri dni ležal. V mlino je šlo tako slabo, da so nazadnje prinašali mlet le še trije kmetje. Ko je lepega dne prišel spet neki sosed terjat denar, sem tudi jaz očitala moža, češ, da ne dela prav. Pa me je nahrulil, da me to nič ne briga in me je samil, da sem padla ob zibelko in se udarila na glavi. Glava me je bolela še pozneje in so mi izpadli lasje. In potem me je večkrat pretopal. Tudi drugi so to opazili in mi pravili: "Tončka, kako si nuenma, da se ga ne odkrižaj!"

— Jesti ste imeli dovolj?

— Od doma so mi pošiljali Najino posvetilo je bilo le četr grunta, pa še od tega po večini travniki.

— Časih je bil torej prepri, časih mir. Pa ste vendar prestali, dokler se Tone ni vrnil domov. Zakaj pa vsega tega niste povedali materi doma?

— Saj sem ji povedala. Tudi spovedniku sem se izpovedala, pa mi je rekel: "Dekle, kar potrpi, saj je malo zakonov srečnih".

— Prepri je trajal tudi še potem, ko se je Tone že vrnil?

— Kako je bilo pa potem s Tonetom?

— Ravno tako je bilo. Časih sem bila zelo jezna in sem dejala, da bi hudici vsi poekrnili. Tudi sode so opazile, kako je ravnal z mano in mi svetovale, naj se ga ubranim.

— Spočetka mi je pravil, naj govorim z materjo, da bi mu dali mojo sestro Micko ali Pepeco pa niso bili zato. In potem me je on pripravil tako daleč, da sva pričela obsevat. Prinašal mi je žganja in me opijani, tako da sem se mu udajala. Ni bil še 14 dni doma, ko me je začel nagovarjati. Porabil je vsako priliko za to in vedno je imel pri sebi vino ali žganje.

— Kako je bilo pa takrat, ko ste šli v k njemu na seno?

— Na seno mi je prinesel kozarec žganja, da me je opijani.

— Pa saj ste vendar vi prej trezni šli na seno, možu ste pa rekli, da greste k materi! In ravno tako je bilo zunaj na gmajni.

— Takrat je mož ležal doma in sva se sprla. Zato sem šla zlo-ma. Tone je prišel za mano in prinesel žganje s seboj.

— Toda on pravi, da ste ga vi nagovarjali, naj pripravi Herleta k umoru. Ali ste ga nagovarjali, ker ste hoteli njega za moža?

— Jaz ga nisem imela rada, ker je otroka sovražil.

— Saj je bil otroku za botra in že pri sedmini je plačal za vino.

— To že, saj je tudi meni večkrat ponujal, denar, češ, naj si kupim obleko ali kaj drugega, otroku pa ni nikoli ničesar dal, razen sem pa tja kak sladkoreček. Pa zakaj naj bi bil odstranil moža! Če sem tri leta trpela, bi lahko trpela še naprej. Takrat sem mu tudi rekla: Vi ste enaki!

— Kako pa takrat, ko se je mož skoraj ponesrečil v gozdu?

— Res je bilo. Pri večerji so nekaj govorili, pa nisem bila zraven.

— Ali niste vi očitali Tonetu, da bi ga ne bil smel rešiti.

— V jezi sem rekla, naj bi jih hudici vzel vse skupaj.

— Torej v jezi. Pa takrat, ko sta Valentin in Tone delala na strehi?

— Tudi takrat sem v jezi dejala, zakaj ga zlodej ni vrgel z opeke.

— Streha je visoka štiri ali pet metrov. Pa ste rekli, da bi lahko Tone ali Herle porabil tudi drugo priliko, da bi ga spravili s poti.

— Morda sem res rekla, toda le tako v jezi. V resnici nisem nikoli mislila na to.

— Pa da bi ga vrgel v kakšen prepad?

— Da, to sem res rekla, ampak večkrat in kar tako na splošno.

— Pa vendar pravi Tone, da ste večkrat rekli: "Saj se bo že našla kaka prilika!"

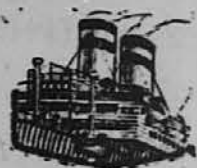
— Saj je bil vedno za mano, pa jaz ga nisem imela rada in mu tega nisem mogla reči. Tudi Herle je večkrat prihajal. In mi je de-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TCVANJE

4. aprila:

Conte di Savola v Genoa

ile de France v Havre

9. aprila:

President Harding v Havre

Deutschland v Hamburg

30. aprila:

Mauretania v Cherbourg

Rotterdam v Boulogne sur Mer

21. aprila:

Bremen v Bremen

Champlain v Havre

25. aprila:

Berengaria v Cherbourg

Hamburg v Hamburg

Manhattan v Havre

27. aprila:

Olympic v Cherbourg

28. aprila:

Veendam v Boulogne sur Mer

Europa v Bremen

Rex v Genoa

Paris v Havre

2. maja:

Aquitania v Cherbourg

Albert Ballin v Hamburg

President Roosevelt v Havre

4. maja:

Majestic v Cherbourg

Volendam v Boulogne sur Mer

ile de France v Havre

Roma v Genoa

9. maja:

Washington v Havre

Bremen v Bremen

12. maja:

Champlain v Havre

Berengaria v Cherbourg

Conte di Savola v Genoa

13. maja:

Olympic v Cherbourg

Aquitania v Cherbourg

Volendam v Boulogne sur Mer

15. maja:

Paris v Havre

Aquitania v Cherbourg

Saturnia v Trst

23. maja:

Manhattan v Havre

Hamburg v Hamburg

25. maja:

Veendam v Boulogne sur Mer

Majestic v Cherbourg

Bremen v Bremen

Rex v Genoa

30. maja:

Albert Ballin v Hamburg

President Roosevelt v Havre

Berengaria v Cherbourg

1. junija:

Europa v Bremen

Volendam v Boulogne

2. junija:

Champlain v Havre

Volendam v Trst

6. junija:

New York v Hamburg

Washington v Havre

8. junija:

Olympic v Cherbourg

Statendam v Boulogne

9. junija:

Paris v Havre

Aquitania v Cherbourg

Conte di Savola v Genoa

12. junija:

Bremen v Bremen

Lafayette v Havre

Deutschland v Hamburg

16. junija:

ile de France v Havre

Berengaria v Cherbourg

18. junija:

Europa v Bremen

Hamburg v Hamburg

Majestic v Cherbourg

Manhattan v Havre

22. junija:

Veendam v Boulogne

Champlain v Havre

Rex v Genoa

27. junija:

Aquitania v Cherbourg

Albert Ballin v Hamburg

Olympic v Cherbourg

28. junija:

Statendam v Boulogne

30. junija:

Paris v Havre

Bremen v Bremen

3. julija:

Lafayette v Havre

New York v Hamburg

4. julija:

Washington v Havre

5. julija:

Berengaria v Cherbourg

6. julija:

Majestic v Cherbourg

7. julija:

ile de France v Havre

Conte di Savola v Genoa